

جغرافیا ۲

عوامل جغرافیایی قدرت ملی نواحی ژئوپولتیکی

عوامل جغرافیایی قدرت ملی:

موقعیت جغرافیایی و قدرت ملی:

موقعیت جغرافیایی (ریاضی و نسبی) عبارت است از چگونگی قرار گرفتن یک مکان در سطح کره زمین.

موقعیت جغرافیایی تأثیر به‌سزایی در افزایش یا کاهش قدرت یک کشور دارد. موقعیت دریایی، یعنی دسترسی به آب‌های آزاد، نیز نقش مهمی در قدرت ملی یک کشور دارد.

وسعت سرزمینی:

وسعت زیاد به خودی خود امری مطلوب است. کشورهای کوچک که کمبود فضا دارند، برای فعالیت‌های خود با مشکل روبه‌رو می‌شوند.

نوع ناهمواری‌ها:

سرزمین‌های هموار برای کشاورزی و توسعه شبکه راه‌ها و حمل و نقل بسیار مناسب‌اند.

شکل سرزمین‌ها

کشورهای جمع و جور (فشرده) شکلی شبیه مربع یا دایره دارند.

جغرافیا ۲

کشورهای طویل به کشورهای گفته می‌شود که طول آنها حداقل شش برابر عرضشان باشد.

کشورهای دنباله دار یک بخش شبه جزیره ای یا دالان مانند دارند که از سرزمین اصلی جدا افتاده است.

کشورهای چندپاره یا چندتکه، کشورهای جزیره ای هستند.

کشورهای محاطی کشورهایی هستند که درون یک کشور دیگر محصور شده اند.

بهترین شکل کشور

بهترین شکل برای یک کشور، شکل فشرده است که در آن پایتخت در مرکز قرار گرفته است.

بنیادهای زیستی

عواملی چون آب، خاک، آب و هوا و پوشش گیاهی بنیادهای زیستی کشور محسوب می شوند.

اهمیت آب:

آب یکی از مشکلات اصلی و از عوامل رقابت و کشمکش کشورها در آینده جهان است؛ زیرا به دلیل افزایش جمعیت و تغییر الگوهای زندگی، مصرف آن مرتباً افزایش می یابد.

جغرافیا ۲

اهمیت آب و هوا:

آب و هوا نیز نقش مهمی در کشاورزی و تولید غذا و سایر فعالیت های اقتصادی و زندگی دارد. معمولاً، امکان تبدیل کشورهایی که در منطقه معتدل واقع شده اند، به قدرت های سیاسی منطقه ای یا جهانی بیشتر است.

منابع انرژی و معدنی:

منابع انرژی و معدنی چون نفت و گاز، کانی های فلزی چون مس، روی و آهن در صنعت و امور نظامی کاربرد دارند. داشتن این منابع به تنهایی منشأ قدرت نیست. اگر این منابع در کشوری در جهت توسعه صنایع قرار بگیرند، در قدرت آن کشور مؤثرند.

جمعیت و قدرت:

داشتن جمعیت زیاد از عوامل قدرت ملی است.

جمعیت زیاد پیش شرط قدرت است اما کیفیت و ترکیب جمعیت نیز اهمیت دارد.

منطقه ژئوپولیتیکی

منطقه ژئوپولیتیکی عبارت است از بخشی از سطح زمین یا تعدادی کشور همجوار که به دلیل داشتن ارزش های جغرافیایی، بازیگران سیاسی برای کنترل یا تصرف آن ها با یکدیگر وارد تعامل می شوند.